

Φύλλο εργασίας - «Ο νέος αναλφαβητισμός»

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Σοκ προκάλεσαν τα αποτελέσματα μιας πεντάχρονης έρευνας που έγινε στις ΗΠΑ, τα οποία αποκαλύπτουν ότι 40 εκατ. Αμερικανοί είναι αναλφάβητοι. Το ίδιο σοκ είχε προκαλέσει και στη Γαλλία πριν από λίγα χρόνια η ανακάλυψη ότι το 20% των ενηλίκων αλλά και των νέων παρουσίαζε μεγάλες δυσκολίες στον χειρισμό της γραπτής γλώσσας.

Και στην Ελλάδα; Ενώ ήδη, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (2001), οι πτυχιούχοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ-ΤΕΙ) έφτασαν στον αριθμό-ρεκόρ 1.265.168, περίπου 4 εκατομμύρια κάτοικοι ηλικίας 16 ετών και άνω, κοντολογίς ο ένας στους δύο, δεν έχουν ολοκληρώσει το υποχρεωτικό 9χρονο σχολείο (Δημοτικό-Γυμνάσιο).

Όστόσο τα τελευταία χρόνια μια «άλλη» μορφή αναλφαβητισμού έρχεται να πυκνώσει τις παλιές στρατιές των οργανικά αναλφάβητων με νέο αίμα. Σε χιλιάδες μαθητές, οι οποίοι ολοκληρώνουν τις γυμνασιακές και λυκειακές σπουδές τους, παρατηρούνται σοβαρά προβλήματα κατανόησης ενός κειμένου, αδυναμία να εκφραστούν για κάποιο ζήτημα, να συντάξουν μια ολοκληρωμένη πρόταση στο χαρτί, να συνδυάσουν τις γνώσεις που έχουν λάβει προκειμένου να εξηγήσουν ένα απλό φυσικό φαινόμενο ή ένα κοινωνικό ή ιστορικό γεγονός.

Είναι σαφές ότι η επιμονή στο εξεταστικοκεντρικό σχολείο δεν αποτελεί παρά τη νεκρολογία της επαφής του μαθητή με την ουσία της γνώσης. Γιατί, βέβαια, αν παρατηρήσει κανείς τη σχέση του περιεχομένου των μαθημάτων, της μεθόδου και των πρακτικών ελέγχου, θα διαπιστώσει εύκολα ότι η σύνθεσή τους, την ίδια στιγμή που μεταλλάσσει τη μαθησιακή διαδικασία σε μεθοδολογική εκγύμναση, δημιουργεί ένα εκρηκτικό μείγμα που μπορεί και να αναστείλει ακόμη και μορφές προσαρμοστικότητας στη μάθηση.

Η κρατούσα αντίληψη για την Παιδεία προσπαθεί να πείσει ότι η μόνιμη και σταθερή απασχόληση ανήκει στο παρελθόν και καλεί σε συμφιλίωση με την απασχολησιμότητα. Η αντίληψη αυτή επιβαρύνεται με την πρόσδοση ενός εργαλειακού χαρακτήρα στη γνώση, καθώς ταυτίζει τις έννοιες μόρφωση και επανεκπαίδευση με την παροχή γνώσεων και δεξιοτήτων χρηστικού χαρακτήρα, δηλαδή άμεσα εφαρμόσιμων στην αγορά εργασίας. Με άλλα λόγια το σημερινό σχολείο, αντί να εξοπλίζει τους μαθητές με κριτήριο για να ερμηνεύουν και να καλυτερεύουν τη ζωή, τυποποιεί, «συσκευάζει» και παραδίδει μια πληθώρα άψυχων, ξεκάρφωτων και συχνά αχρείαστων γνώσεων, σαν εμπόρευμα για κατανάλωση στις εξετάσεις ή σε μια θέση εφήμερης «απασχόλησης».

Η κυρία Ελένη Νικολαΐδου είναι ιστορικός, συντονίστρια του εκπαιδευτικού ενημερωτικού δικτύου alfavita.gr

B. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ποιο είναι το πρόβλημα στο οποίο αναφέρεται το κείμενο; Ποια είναι η νέα μορφή που αυτό απέκτησε; Ποια τα αίτια αυτού του προβλήματος;

2. Ποια η δόμη και ο τρόπος ανάπτυξης της 4 παραγράφου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

3.«Το σημερινό σχολείο, αντι να εξοπλίζει τους μαθητές παραδίδει, πληθώρα αχρείαστων γνώσεων, σαν εμπόρευμα για κατανάλωση για εξετάσεις»:να αναπτύξετε το περιεχόμενο της παραπάνω περιόδου σε μία παράγραφο 6-8 στίχων.

4. α. Να δώσετε ένα συνώνυμο στις παρακάτω λέξεις του κειμένου: υποχρεωτικό, ολοκληρώνουν, αδυναμία, διαπιστωθεί, σημερινό.

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο στις παρακάτω λέξεις του κειμένου: μεγάλες, γραπτής, σοβαρά, εύκολα, μόνιμη.

γ. Να σχηματίσετε προτάσεις με τις λέξεις: υποχρεωτικό, μαθητές.

5. Να χρησιμοποιήσετε σε φράσεις τα παρακάτω ρήματα ως μεταβατικά και ως αμετάβατα: αρχίζω, αλλάζω, δουλεύω, κλείνω, πηγαίνω.

6. Στις παρακάτω προτάσεις να μετατρέψετε την σύνταξη στην αντίθετη της:

α. Ο σεισμός κατέστρεψε την πόλη.

β. Ο άτυχος περαστικός τραυματίστηκε από το αυτοκίνητο.

γ. Το σχολικό λεωφορείο μετέφερε τους μαθητές στο σχολείο τους.

δ. Η ατμόσφαιρα μολύνεται από τα καυσαέρια των αυτοκινήτων.

ε. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ανακοίνωσαν μία πολύ σημαντική είδηση.

7. Να βρείτε τις διαθέσεις των ρημάτων στις ακόλουθες προτάσεις:

α. Αυτό το σπίτι πουλιέται σε πολύ καλή τιμή.

β. Χτενίζομαι στο κομμωτήριο της γειτονιάς.

γ. Ο κηπουρός πότισε τις τριανταφυλλίες.

δ. Κοιμόταν του καλού καιρού.

8. Να αναγνωρίσετε τα άμεσα και τα έμμεσα αντικείμενα στις παρακάτω προτάσεις:

α.Μας έριξε στάχτη στα μάτια.

β.Τους δίδαξε μαθηματικά.

γ.Μου άφησε μήνυμα.

δ.Φόρτωσε το αμάξι πράγματα.

ε. Τους είπε ένα παραμύθι.

9. Στα παρακάτω παραδείγματα να βρεις τον α' όρο σύγκρισης, το συγκριτικό και τον β' όρο σύγκρισης, και να δηλώσεις τον τρόπο εκφοράς του β' όρου σύγκρισης:

α. Το Ασπρονήσι είναι μικρότερο από τη Θηρασία.

β. Στην Ελλάδα έρχονται περισσότεροι τουρίστες τον χειμώνα παρά το καλοκαίρι.

γ. Το εισιτήριο του τρένου είναι πιο φθηνό από του αεροπλάνου.

δ. Στον κόσμο που εγύρισες είδες καλύτερή μου;

ε. Προτιμάει το τρένο σε σχέση με το αεροπλάνο.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ:

«Για τη μαθητική εφημερίδα που θα εκδώσετε να γράψετε ένα σύντομο άρθρο στο οποίο θα παρουσιάζετε τα προβλήματα του σχολείου σας και στη συνέχεια τις προτάσεις σας για τη βελτίωσή του στο άμεσο μέλλον».

ΚΑΛΗ ΔΥΝΑΜΗ!

ΦΑΡΔΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ.